

Innst. 279 S

(2011–2012)

Innstilling til Stortinget fra finanskomiteen

Dokument 8:67 S (2011–2012)

Innstilling fra finanskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Ketil Solvik-Olsen, Christian Tybring-Gjedde, Kenneth Svendsen, Jørund Rytman og Harald T. Nesvik om inntektspolitisk samarbeid gjennom statlig deltakelse i lønnsoppgjøret

Til Stortinget

Sammendrag

I dokumentet fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen aktivt medvirke i forbindelse med vårens lønnsoppgjør ved å tilby skatte- og avgiftslettelse som grunnlag for en lønnsoppgjørsavtale som sikrer kjøpekraftsutvikling for alle og eksportbedrifters konkurranseevne.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslaget.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Gunvor Eldegard, Irene Johansen, Gerd Janne Kristoffersen, lederen Torgeir Micaelsen, Torfinn Opheim, Knut Storberget og Dag Ole Teigen, fra Fremskrittspartiet, Jørund Rytman, Ketil Solvik-Olsen, Kenneth Svendsen og Christian Tybring-Gjedde, fra Høyre, Gunnar Gundersen, Arve Kambe og Jan Tore Sanner, fra Sosialistisk Venstreparti, Geir-Ketil Hansen, fra Senterpartiet, Per Olaf Lundteigen,

fra Kristelig Folkeparti, Hans Olav Syversen, og fra Venstre, Borghild Tenden, viser til at dokumentet er oversendt finansministeren for uttalelse. Svarbrevet av 12. april 2012 er vedlagt denne innstillingen.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet, er enig med forslagsstillerne i at Norge har en åpen økonomi, og en eksportrettet sektor som er avhengig av den økonomiske utviklingen hos våre handelspartnere.

Flertallet deler også bekymringene forslagsstillerne har for at Norge utvikler et kostnadsnivå som svekker vår konkurranseevne. Flertallet mener imidlertid at det ikke er noen løsning å koble sammen skattepolitikk og lønnsoppgjør slik forslagsstillerne gjør. En inntektspolitikk basert på skattelettelse vil undergrave det ansvaret partene i arbeidslivet har for å holde lønnsveksten innenfor de rammer som det eksportrettede næringslivet tåler med tanke på den internasjonale konkurranse.

Flertallet mener også at en slik politikk vil føre til en mer ekspansiv finanspolitikk om ikke skattelettene dekkes inn gjennom innstramninger på andre sektorer i budsjettet.

Flertallet viser til at den norske lønnsforhandlingsmodellen, frontfagsmodellen, bygger på at lønnsveksten over tid må holdes innenfor rammer som konkurranseutsatt næringsliv kan leve med. Flertallet vil gjerne støtte oppunder denne modellen som er en av de pilarene som bærer utviklingen av det norske velferdssamfunnet. Som politiske myndigheter kan flertallet best støtte opp under den norske modellen med en ansvarlig budsjettpolitikk.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at timelønnskostnadene for norsk industri er så mye som 50 pst. høyere enn for

våre handelspartnere i EU og at den kostnadsmessige konkurranseevnen for industrien har svekket seg over en årrekke. Disse medlemmer mener at staten bør ta en mer aktiv rolle i lønnsoppgjøret for å motvirke at konkurranseevnen svekkes ytterligere ved å tilby skatte- og avgiftslettelse. Dette vil bidra til å kunne sikre en god kjøpekraftsutvikling for arbeidstakere samtidig som behovet for store brutto-lønnsøkninger blir mindre.

Disse medlemmer viser for øvrig til argumentasjonen i forslaget.

På denne bakgrunn fremmer disse medlemmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen aktivt medvirke i forbindelse med vårens lønnsoppgjør ved å tilby skatte- og avgiftslettelse som grunnlag for en lønnsoppgjørsavtale som sikrer kjøpekraftsutvikling for alle og eksportbedrifters konkurranseevne.»

Komiteens medlemmer fra Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre viser til dokumentet og vil bemerke at representantforslaget er fremmet så sent at det ikke er noen mulighet til å få det ferdigbehandlet før etter at lønnsoppgjøret for 2012 i stor grad er ferdig forhandlet av partene i arbeidslivet. Oppgjøret ser så langt ut til å foregå i relativt rolige former, og arbeidslivets parter har selv løst utfordringene. Det er slik det bør være.

Disse medlemmer mener at det er partene i arbeidslivet som har ansvaret for gjennomføringen og resultatene av de årlige lønnsoppgjørene. Skatteinnsparinger er noe som hører til under de ordinære budsjettbehandlingene.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre vil understreke at skatteletter for privatpersoner er et viktig finanspolitisk tiltak. Senket skattenivå gjør det mer lønnsomt å arbeide og iverksette aktivitet og har en rask virkning overfor den enkelte arbeidstager. Norsk økonomi har klart seg relativt godt gjennom finanskrisen, men ettervirkningene av

krisen er fortsatt ikke over. Det er urovekkende tegn til en todeling av økonomien. Disse medlemmer registrerer med stor bekymring at det norske lønnsnivå ifølge regjeringens egne meldinger til Stortinget er i overkant av 50 pst. høyere enn hos våre handelspartnere, og stigende. Dette gir store utfordringer for all norsk eksportrettet næringsliv. Den konkurranseutsatte delen av næringslivet opplever fortsatt tøffe markeder og svak etterspørsel, mens skjermet sektor og oljerelatert virksomhet på mange måter har unngått spesielle belastninger og nyter godt av høye oljepriser. Disse medlemmer er opptatt av at man må fokusere på å komme tilbake til en god balanse mellom offentlig, skjermet og konkurranseutsatt sektor i Norge.

Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen aktivt medvirke i forbindelse med vårens lønnsoppgjør ved å tilby skatte- og avgiftslettelse som grunnlag for en lønnsoppgjørsavtale som sikrer kjøpekraftsutvikling for alle og eksportbedrifters konkurranseevne.

Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og råder Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Dokument 8:67 S (2011–2012) – representantforslag fra stortingsrepresentantene Ketil Solvik-Olsen, Christian Tybring-Gjedde, Kenneth Svendsen, Jørund Rytman og Harald T. Nesvik om inntektspolitisk samarbeid gjennom statlig deltakelse i lønnsoppgjøret – vedtas ikke.

Oslo, i finanskomiteen, den 8. mai 2012

Torgeir Micaelsen

leder

Gerd Janne Kristoffersen

ordfører

Vedlegg**Brev fra Finansdepartementet v/statsråden til finanskomiteen, datert 12. april 2012****Dokument 8:67 S (2011-2012) Representantforslag om inntektspolitisk samarbeid gjennom statlig deltakelse i lønnsoppgjøret**

Jeg viser til brev 26. mars 2012 med følgende forslag fra representantene Ketil Solvik-Olsen, Christian Tybring-Gjedde, Kenneth Svendsen, Jørund Rytman og Harald T. Nesvik:

Stortinget ber regjeringen aktivt medvirke i forbindelse med vårens lønnsoppgjør ved å tilby skatte- og avgiftslettelser som grunnlag for en lønnsoppgjørsavtale som sikrer kjøpekraftsutvikling for alle og eksportbedrifters konkurranseevne.

Som begrunnelse for forslaget heter det bl.a.: "Forslagsstillerne mener staten bør ta en mer aktiv rolle i vårens lønnsoppgjør for å motvirke at konkurranseevnen svekkes ytterligere. Et slikt myndighetsbidrag kan være å redusere skatte- og avgiftsnivået slik at behovet for store bruttolønnsøkninger blir mindre. Dette vil sikre arbeidstakere en god kjøpekraftsutvikling uten at kostnadsbildet for virksomhetene øker tilsvarende. Konkurransesatt næringsliv vil ikke tape så mye konkurransekraft som et tradisjonelt lønnsoppgjør kan medføre."

Mange år med høy lønnsvekst har sammen med en sterkere krone brakt kostnadsnivået i Norge opp på et høyt nivå sammenliknet med gjennomsnittet for våre handelspartnere. En gunstig utvikling i prisene på norsk eksport har bidratt til å dempe presset på lønnsomheten. Denne utviklingen kan imidlertid snu. Utsikter til lavere økonomisk vekst og lavere etterspørsel fra våre handelspartnere gjør situasjonen krevende for eksportrettede virksomheter i Norge.

Å koble sammen skattepolitikk og lønnsoppgjør er ikke et godt svar på denne utfordringen. Jeg vil i denne sammenhengen bl.a. vise til de lærdommer vi kan trekke fra 1970-tallet. For å bidra til økt kjøpekraft og bedret konkurranseevne ble endringer i skatter og andre budsjetttiltak i en periode brukt som en del av inntektspolitikken. Dette forhindret ikke at lønnsveksten likevel skjøt fart, samtidig som statsfinansene og utenriksøkonomien ble kraftig svekket. En inntektspolitikk basert på skattelettelser ville

undergrave det ansvaret partene må ha for å holde lønnsveksten innenfor rammer som konkurranseutsatte næringer kan leve med over tid. I tillegg vil en slik politikk innebære en mer ekspansiv finanspolitikk, dersom ikke skattelettelsene dekkes inn med andre tiltak i budsjettet. Allerede i St.meld. nr. 25 (1973-74) Petroleumsvirksomhetens plass i det norske samfunn, ble det pekt på at en for ekspansiv budsjettpolitikk kan innebære utfordringer for det konkurranseutsatte næringslivet.

Denne erkjennelsen er et viktig utgangspunkt for det rammeverket som er etablert for den økonomiske politikken, der handlingsregelen for budsjettpolitikken, Statens pensjonsfond utland, inflasjonsmålet for pengepolitikken og det inntektspolitiske samarbeidet er viktige pilarer. Innenfor dette rammeverket spiller handlingsregelen rollen som et anker for hvordan vi gradvis kan øke bruken av oljeinntekter over statsbudsjettet til et nivå som kan opprettholdes over tid. Et slikt anker er viktig i lys av at oljeinntektene ikke bare er store, men også midlertidige. Handlingsregelen gjør at bedrifter, husholdninger, aktører i finansmarkedene og partene i arbeidslivet vet hva de kan forvente i budsjettpolitikken i årene framover. Ved å legge et grunnlag for stabile forventninger om utviklingen i priser, renter og valutakurs, støtter handlingsregelen på denne måten opp om både pengepolitikken og inntektspolitikken. Forutsigbarhet og stabilitet er viktig for næringslivet og for partene i arbeidslivet når de går inn i lønnsoppgjørene.

Gjennom Det tekniske beregningsutvalget for inntektsoppgjørene (TBU) og Regjeringens kontaktutvalg legges det til rette for en felles forståelse av tallgrunnlaget for inntektsoppgjørene og av viktige utfordringer for norsk økonomi. Den norske lønnsforhandlingsmodellen, frontfagsmodellen, bygger på at lønnsveksten over tid må holdes innenfor rammer som konkurranseutsatt sektor kan leve med. Det er viktig å støtte opp om denne modellen. Da må vi også holde fast ved at gjennomføringen av lønnsoppgjøret er partenes ansvar, slik at de fullt ut tar hensyn til den økonomiske situasjonen. Det beste bidraget politiske myndigheter kan gi er å føre en forsvarlig budsjettpolitikk, i tråd med handlingsregelen og tilpasset den økonomiske situasjonen.

